

Nr 1516

Av herr **Lundberg**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 176, med förslag till lag om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 176 med förslag till lag om ändring i lagen om rätt till fiske föreslås en del märkliga ändringar och undantag i fråga om rätt till fiske, där Östhammars stad ställs utanför Uppsala län. Från fritids- och rekreationssynpunkt har alltsedan 1950 års beslut ett starkt missnöje varit rådande i Östhammarområdet över att det icke fick tillgång till fritt fiske. Utefter hela kusten av Uppsala län och till Haparanda är fiske med rörligt redskap fritt utom i fråga om lax. Från den 1 januari 1971 skall Östhammar överföras till Uppsala län. Inom landstinget har förutsatts att Östhammarområdet i fråga om hälso- och sjukvård m. m. samt fritidsmöjligheter skall behandlas på samma sätt som länets innevånare i övrigt. Kungl. Maj:t har icke varit ovetande om utan medverkat till denna överflyttning.

I propositionen anförs som skäl för att Östhammar skulle sättas på "undantag" att om likartad fiskerätt får gälla för områdena för Östhammars stad "skulle detta sannolikt föranleda betydande ersättningskrav från fiskerättsägarnas sida". Andra har "ansett att främst statsfinansiella skäl talar för bibehållande av de nu gällande bestämmelserna".

Jag ber att få erinra om motionerna nr 423 och nr 424 år 1950 samt om debatten i andra kammaren, återgiven i protokoll nr 29, där jag från rättsynpunkt, men även med hänsyn till de ekonomiska konsekvenserna, yrkade avslag på propositionen. I denna debatt yttrade sig tredje lagutskottets talesman samt dåvarande jordbruksministern — nuvarande finansministern — i polemiskt och undervisningsmässigt formade debattinlägg.

Utskottets talesman yttrade bl. a. "att fiskerättskommittén räknade med att ersättningsbeloppen icke skulle komma att överstiga totalt två miljoner kronor". Om man till detta generöst lägger 50 procent, eller 1 miljon kronor, i felräkningspengar, experter räknar ju oftast fel, så skulle gåvan till dem som kunde bevisa intrång stanna vid högst 3 miljoner kronor. Han underströk: "Vid bedömande av ersättningens storlek bör beaktas att de nya reglerna kunna för en och samma rättsägare få både gynnsamma och ogynnsamma verkningar, och över huvud synes det, på sätt som fiskerättskommittén framhållit, ej ooberättigat att vid uppskattningen av liden skada viss hänsyn tages även till de allmänna fördelar i skilda

hänseenden som den nya lagstiftningen i praktiken må medföra för den ersättningsberättigade. — — — Med tillämpning av sådana enligt min mening fullt riktiga beräkningsgrunder torde det inte behöva befaras, att ersättningarna skola stiga till några orimligt höga belopp.”

Dåvarande jordbruksministern — nuvarande finansministern — konstaterade: ”Herr Lundberg betraktar lagen som utpräglat reaktionär och fördömer den från den utgångspunkten i synnerligen starka ordalag. Å andra sidan har jag här i min hand en rad tidningsurklipp, där man talar om att lagen innebär ’fiskevattnens socialisering’; man turnerar rubriken och kallar den ’socialisering av fiskevattnen’, men innebörden är diametralt motsatt det som herr Lundberg här sökt presentera kammaren.

Det vore ganska frestande att dra den enkla slutsatsen, att Kungl. Maj:t i sin proposition och tredje lagutskottet i sitt utlåtande träffat den exakta och riktiga medelvägen, när reaktionen blivit sådan från två rakt motsatta utgångspunkter. — — — Principen om betalning grundar sig helt enkelt på ett rimligt rättvisekrav — — — ersättning är både rimlig och i många fall absolut nödvändig.”

Ramen för ersättningarna och dess utformning angavs till 2 miljoner kronor. Med 50 procent som felräkningspengar, blir summan 3 miljoner kronor. Vid detta tillfälle vågade jag ställa mig tvivlande, och jag konstaterade ”att det är juristerna som bestämma vad lagarna innehålla, och riksdagen är i stort en nullitet när det gäller att bestämma rättsutvecklingen”.

Den summa som riksdagen anslog till hjälpverksamhet på detta område var högst 3 miljoner kronor, och eftersom Östhammarområdet i stort sett tillhör kronan och ersättning för intrång endast kan omfatta den aktiva fiskarbefolkningen, vars inkomst av fiske torde framgå av de årliga inkomstdeklarationerna, torde ersättningarna bli ytterst ringa.

Jag förutsätter givetvis att den — av vem startade (?) — Ebberöds bank som utan kontroll och givna anvisningar hämningslöst skickade pengar till bolag och enskilda icke skall återuppstå. Att bolag som aldrig fick något intrång fick gåvor på omkring 100 000 kronor utan kontroll, att en som för hela fastigheten betalt 10 000 kronor fick 24 000 kronor för intrång, att en 95-årig kvinna som aldrig varit nere vid sjön fick 5 000 kronor för intrång etc., att en fritidsstugeägare utan vidare får samma summa översänd m. m. är ju icke att hänföra till av riksdagen beslutade regler för intrång i fiskerätt utan till smarta juristers lagliga eller rent brottsliga tilltagsenhet. Denna verksamhet borde ägnas en brottmålsmässig prövning, och den eller de ansvariga för att pengar ströts ut till höger och vänster utan kontroll, enligt uppgift ca 35 miljoner kronor, borde ställas till ansvar och åläggas återbetalningsskyldighet. Vem som betalat ut dessa enorma summor borde ägnas speciell kontroll. Denna verksamhet

och kostnader därför bör givetvis icke föras på kontot för ersättning för intrång.

Då det icke kan anföras vare sig sakliga eller ekonomiska skäl för att Östhammar, samtidigt som staden den 1 januari 1971 överförs till Uppsala län, skall uteslutas från den gemenskap som ett län måste eftersträva så finns det ingen anledning för riksdagen att godkänna Kungl. Maj:ts proposition 176. Varken Östhammars eller länets befolkning i gemen bör bestraffas och sättas i en särställning därför att riksdagens beslut och klart uttalade mening icke följts upp och kontrollerats av ansvariga instanser. Östhammarområdet är en förnämlig fritids- och rekreationsort, där även s. k. obesuttna kunnat tillgodogöra sig rekreation och avkoppling i vårt stressamhälle, och det finns inga skäl att utestänga dem från dessa naturvärden.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta

att avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 176 med förslag till lag om ändring i lagen om rätt till fiske, samt

att nuvarande lydelse av 6 och 7 §§ bibehålles så att därmed klargöres att Östhammarområdets införlivande med Uppsala län innebär att svensk medborgare äger rätt att vid kusten bedriva fiske med rörligt repskap, dock ej efter lax.

Stockholm den 6 november 1970

John Lundberg (s)
